

РЕПУБЛИКА СРПСКА
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЈЕТЕ И КУЛТУРЕ

УПУТСТВО
О ПРАЋЕЊУ, ВРЕДНОВАЊУ И ОЦЈЕЊИВАЊУ УЧЕНИКА ПРИЛИКОМ
ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ

На основу члана 64. став 5. Закона о основном васпитању и образовању („Службени гласник Републике Српске“, бр. 44/17, 31/18, 84/19 и 35/20) и члана 76. став 2. Закона о републичкој управи („Службени гласник Републике Српске“, број 115/18), министар просвјете и културе, на приједлог Републичког педагошког завода, уз сагласност Владе Републике Српске, 16. априла 2020. године, доноси

УПУТСТВО О ПРАЋЕЊУ, ВРЕДНОВАЊУ И ОЦЈЕЊИВАЊУ УЧЕНИКА ПРИЛИКОМ ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ НА ДАЉИНУ

1. Овим упутством прописује се начин праћења, вредновања и оцјењивања ученика у основној школи приликом извођења наставе на даљину у случају проглашења ванредне ситуације за Републику или дио територије Републике или у случају проглашења ванредног стања за Републику или дио Републике и у другим оправданим случајевима.
2. Организовање наставе на даљину осигурава континуитет васпитно-образовног рада с циљем да ученик у основној школи (у даљем тексту: ученик) овлада кључним исходима учења дефинисаним наставним плановима и програмима, те с циљем да му се омогући прелазак у наредни разред и на виши ниво образовања.
3. Ученик прати наставу на даљину примјеном различитих средстава електронске комуникације, односно путем различитих платформи које подржавају виртуелно окружење за учење, у зависности од капацитета и могућности којима школа и ученици располажу.
4. Приступ праћењу, вредновању и оцјењивању ученика приликом извођења наставе на даљину је такав да се фокус са учења за оцјену помјера на учење учења.
5. Приликом формативног оцјењивања, коме је сврха побољшање процеса учења и постигнућа, акценат је на процесу и напретку учења, а не само на продукту учења, као и на квалитетној повратној информацији ученику о остваривању васпитно-образовних исхода и о томе како да унаприједи своје учење.
6. Формативно оцјењивање подразумијева наглашену интерактивност ученика и наставника приликом ког се фокус са наставника као испитивача преусмјерава на ученика који преузима већу улогу и одговорност за учење, којим наставник води и олакшава процес учења пружајући подршку за ученичку самопроцјену.
7. Организовање наставе на даљину подразумијева одређене специфичности које се односе на:
 - 1) начин припремања за рад,
 - 2) дефинисање задатака и инструкција за ученика,
 - 3) давање повратне информације ученику,
 - 4) праћење, вредновање и оцјењивање ученичких постигнућа током наставе на даљину и
 - 5) начин вођења евиденције о реализацији наставе, документовања и евидентирања рада и напредовања ученика.

8. Припремање nastave на даљину може укључивати праћење емитовања часова на сервисима телевизије, ако се организују, употребу дигиталних алата за прављење упитника и квизова помоћу којих се креирају кратке тест-форме са задацима вишеструког избора и кратког одговора, употребу Microsoft Office 365 и Google алата за едукацију, веб-сајта школе, блогова школа, електронске поште, друштвених мрежа и сервиса за размјену порука, те употребу платформи и портала Министарства просвјете и културе.

9. Наставник треба да:

- 1) активно прати рад ученика,
- 2) подстиче његову активност и сарадњу,
- 3) биљежи активности,
- 4) осмисли и дефинише методе, начине и задатке који највише одговарају ученику и законитостима предмета који предаје.

10. На основу добијених задатака које ученик ради и доставља наставнику врши се праћење, вредновање и оцјењивање ученика, односно праћење васпитно-образовног рада и развоја ученика и процјењује васпитно-образовни ниво и напредовање ученика.

11. Праћење, вредновање и оцјењивање ученика може се вршити путем провјера знања у писаној и усменој форми, на начин и у обиму у којем је то могуће приликом извођења nastave на даљину.

12. Провјера знања у писаној форми из тачке 11. овог упутства, која се односи на елементарна знања и кључне исходе предмета за сваки разред, може се вршити путем:

- 1) низа задатака објективног типа,
- 2) одабране теме за рад,
- 3) есеја,
- 4) виртуелног групног рада,
- 5) презентације,
- 6) истраживачких задатака и
- 7) других начина провјера знања у писаној форми које осмисли наставник у складу са могућностима и условима рада и предметом који предаје.

13. Наставник може ученику просљеђивати тестове и контролне задатке путем електронске поште, дигиталних платформи за учење на даљину или употребом других сервиса за размјену порука, а урађене радове ученик може на исти начин враћати наставнику да их прегледа и евентуално оцијени.

14. За ученика који није у могућности да учествује у интерактивној, електронској комуникацији, школа треба да обезбиједи штампане материјале.

15. Водећи рачуна о дневном оптерећењу ученика, наставник доставља ученику врсту провјере знања у писаној форми из тачке 12. овог упутства у договорено вријеме, на договорен начин и са дефинисаним условима за рад, који се односе на:

- 1) вријеме рада,
- 2) самосталност у раду ученика,
- 3) начин и вријеме достављања урађеног.

16. За поједине наставне предмете може се организовати и испитивање путем онлајн (енгл. online) процеса, с тим да је за овакво испитивање неопходно претходно обезбиједити интернет везу и неопходне дигиталне алате како би ученик приступио дигитално обликованим тестовима за провјеру знања, њиховом рјешавању и касније предаји задатака.

17. Приликом провјере знања у писаној форми наставник може употребљавати и најједноставније технике којима доставља ученику задатке, даје упутство за рјешавање у заданом времену и да се урађени задаци врате наставнику.

18. За предмете ликовна култура, музичка култура, физичко васпитање и вјеронаука наставник задаје задатке у усменој или писаној форми које ће вредновати, водећи рачуна о оптерећењу ученика и уважавајући услове и могућности у којима ученик живи и ради.

19. Усменом провјером знања вреднују се сложенији облици когнитивних процеса као што су анализа, синтеза и примјена стеченог знања у свакодневном животу, провјерава се стечени ниво компетенција ученика и исхода дефинисаних наставним програмом и то само у ситуацијама када наставник процијени неопходним и за ученика корисним, односно ако процијени да ће ученик без могућности усменог одговарања бити оштећен.

20. Поштујући узраст, развојне карактеристике ученика, њихове специфичности, у случају ученика са сметњама у развоју и програм по коме се ученик школује, наставник врши избор и обликује провјеру знања, притом водећи рачуна шта се вреднује, на који начин се вреднује и уз употребу којих мултимедијских садржаја.

21. За остваривање интеракције наставник може да користи разне методе – од писмених радова до разговора, опсервација и дискусија, а коришћење већег броја разноврсних метода може да помогне наставнику да боље разумије ниво знања и постигнућа ученика, али и да процијени квалитет властитог рада.

22. Основна школа и наставник током реализације наставе на даљину воде евиденцију о реализацији активности и ангажовању сваког ученика.

23. За сваког ученика наставник формира електронски ученички портфолио, који представља збирку ученичких радова која приказује резултате које је ученик постигао кроз разне активности у наставном процесу, а могу бити:

- 1) есеји,
- 2) постери,
- 3) фотографије,
- 4) видео и аудио записи,
- 5) цртежи или скице и друго.

24. У току полугодишта ученик треба да се оцијени из сваког наставног предмета најмање два пута.

25. Закључна оцјена на крају године за сваког ученика изводи се у складу са прописима којим се уређује оцјењивање ученика у основној школи, када се у обзир узимају сви елементи вредновања и цјелокупни рад ученика током цијеле школске године и када се процјењује ниво остварености васпитно-образовних исхода, компетенција, знања, вјештина, способности, самосталности и одговорности према раду.

26. У случају када не постоји могућност праћења наставе на даљину, ако ученика није могуће оцијенити путем провјере знања у писаној или усменој форми или ако није задовољан закључном оцјеном, ученик се упућује на полагање разредног испита.

27. Током трајања наставе на даљину владање ученика се оцјењује на основу односа ученика према обавезама и одговорностима за учење проистеклим кроз примјену наставе на даљину.

28. Током трајања наставе на даљину за ученика завршеног деветог разреда не организује се писмена провјера ученичких постигнућа – мала матура.

29. Ово упутство ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број: 07.032/052-2866/20

16. априла 2020. године

Бањалука

Министар,

Мр **Наталија Тривић**, с.р.